ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА БЕЗПЕКА 30.03.2026 | Ігор Семиволос

Дронова дипломатія

Як Україна переходить від ролі реципієнта допомоги до статусу активного «постачальника безпеки» на Близькому Сході

Турне президента України Володимира Зеленського країнами Близького Сходу – Саудівською Аравією, ОАЕ, Катаром та Йорданією – ознаменувало фундаментальний зсув в українській зовнішній політиці. Ми спостерігаємо перехід України від ролі реципієнта допомоги до статусу активного «постачальника безпеки». Це не просто серія політичних візитів, а системна вибудова юридичної рамки для великих оборонних контрактів. Логіка Зеленського тут працює за моделлю «зверху вниз»: спочатку підписаний меморандум на рівні глав держав, що знімає політичні ризики, далі – прямі інвестиції та розгортання MilTech-промисловості. Це класична B2G-стратегія (Business-to-Government), де держава відкриває ринок, знімаючи бюрократичні обмеження для українських виробників дронів, систем РЕБ (радіоелектронної боротьби) та комплексів перехоплення. Очікується, що після цих угод нарешті будуть зняті внутрішні обмеження для українського оборонного сектору, відкриваючи шлях до повноцінного експорту технологій в обмін на стратегічні ресурси.

Показово, що турне відбулося саме в момент гострої публічної полеміки з Вашингтоном. Коли новий держсекретар Марко Рубіо називає «брехнею» твердження Зеленського про зв'язок американських гарантій безпеки з виходом України з територій Донбасу, Київ відповідає асиметрично. Незалежно від того, хто правий у цій суперечці, сам факт побудови стратегічних партнерств у Затоці є прямою відповіддю на американський тиск. Зеленський демонструє адміністрації Дональда Трампа, що Україна має інші опції та альтернативні центри впливу. Якщо Вашингтон вагається у довгостроковій підтримці, Україна здатна сама стати критично важливим партнером для ключових союзників США у стратегічному регіоні. Це різко підвищує ціну будь-якого намагання «закрити українське питання» за спиною Києва, адже суб'єктність України тепер підкріплена інтересами Ер-Ріяда та Абу-Дабі.

Зеленський демонструє адміністрації Дональда Трампа, що Україна має інші опції та альтернативні центри впливу

Центральним аргументом української сторони стала унікальна розвідувальна експертиза, яку неможливо отримати в кабінетах Вашингтона. В інтерв'ю NBC News Зеленський оприлюднив факти безпосередньої участі РФ у підготовці іранських ударів по стратегічних об'єктах США на Близькому Сході. Російське супутникове угруповання здійснило три серії детальних знімків авіабази принца Султана – 20, 23 та 25 березня 2026 року. Україна першою виявила та верифікувала цю закономірність на основі власного досвіду: перший знімок означає підготовку, другий – симуляцію та перевірку готовності засобів ППО, а третій свідчить про напад протягом наступних 24-48 годин. Хоча редакція NBC News зазначила, що не змогла самостійно верифікувати ці дані, події 26-27 березня стали жорстким підтвердженням прогнозу: Іран завдав удару шістьма балістичними ракетами та 29 БпЛА, що спричинило реальні втрати, зокрема пошкодження літака АВАКС E-3 Sentry та поранення 15 американських військовослужбовців. Зеленський оцінив рівень російської допомоги Тегерану в цій операції як стовідсотковий, що фактично робить Москву співучасником атаки на американські сили.

Для Ер-Ріяда та Абу-Дабі це був сигнал, який неможливо проігнорувати: Москва і Тегеран діють як єдиний воєнний механізм. Росія перетворилася на «стратегічного інтенданта» Ірану, забезпечуючи його критичним озброєнням ще до початку активної фази війни 28 лютого 2026 року. Контракт на 48 винищувачів Су-35, передача гелікоптерів Мі-28 та блискавична поставка ПЗРК «Верба» (підписана всього за шість днів до ескалації!) – це пряма загроза арабським монархіям. Логістика підтримки маскується під «гуманітарні» канали, як-от таджицький конвой вагою 3610 тонн, імовірно пов'язаний із заводом дронів «Абабіл-2» у Душанбе. Як влучно зазначив британський міністр оборони Джон Хілі, ми бачимо «приховану руку» Кремля, яка роздмухує пожежу в Затоці, щоб відтягнути увагу та ресурси Заходу від українського фронту.

Важливо, що Україна вже не просто пропонує – вона вже діє.

Українські експертні команди фізично присутні в кількох країнах Затоки і вже здійснили кілька успішних уражень іранських дронів. Це не майбутній контракт – це верифікований результат на полі бою. Саме цей факт став вирішальним аргументом для підписання угод. Окремим і недооціненим результатом турне стала домовленість про постачання дизелю з Близького Сходу на рік – що свідчить про те що «дронова дипломатія» є частиною ширшого економічного розвороту: не лише зброя в обмін на гроші, а комплексне партнерство де Україна отримує і енергетичну безпеку і стратегічні ресурси.

«Дронова дипломатія» є частиною ширшого економічного розвороту: не лише зброя в обмін на гроші, а комплексне партнерство, де Україна отримує і енергетичну безпеку, і стратегічні ресурси

Особливої уваги заслуговують результати в Катарі – там підписано десятирічну оборонну угоду. Десять років – це не ситуативна реакція на кризу, це стратегічний горизонт. Емір Катару особисто високо оцінив роботу українських експертів із протидії дронам. Це означає що Україна увійшла в регіон не як продавець зброї, а як довгостроковий партнер з безпеки.

Неможливо ігнорувати і контраст дипломатичних стилів, який спостерігали в регіоні. Того ж тижня Дональд Трамп у притаманній йому манері заявив про принца Мухаммеда бін Салмана (МБС): «Він не думав, що цілуватиме мою дупу, але тепер він має бути зі мною ввічливим». Це мова диктату та ієрархії позаминулого століття. Натомість Зеленський приїхав до того самого принца як рівний партнер із конкретними технологічними пропозиціями та готовим планом протидії спільним загрозам. Два підходи до одного союзника демонструють, що Україна пропонує те, чого не може дати нинішній Вашингтон – повагу до суверенітету через спільну технологічну перевагу та обмін реальним бойовим досвідом.

Окремим вектором турне стала зустріч із королем Абдаллою II у Йорданії. Йорданія є критичним вузлом для захисту повітряного простору між Іраком і Середземномор'ям – країною яка щодня відчуває наслідки іранської ескалації у власному повітряному просторі. Саме тому партнерство тут має стратегічний, а не лише символічний вимір. Стосунки між нашими країнами і раніше були динамічними та довірчими – зараз вони виходять на рівень справжньої солідарності на основі спільних безпекових інтересів.

Формулювання «безпековий донор» – це прямий меседж адміністрації Трампа. Це аргумент, який б'є по ізоляціоністських

настроях частини республіканців: Україна не коштує Америці грошей, вона економить їх. Захищаючи американських союзників і бази власними технологіями перехоплення, Київ доводить свою незамінність. Коли Зеленський каже, що «Саудівська Аравія має те, у чому зацікавлена Україна», він окреслює триєдність вигоди: нафтодолари для фінансування українського ВПК, доступ до компонентів, які РФ намагається перекрити, та потужний саудівський дипломатичний канал впливу на Білий дім.

Для Кремля війна в Затоці – це інструмент виживання економіки через високі ціни на нафту та обхід санкцій в Індійському океані. Росія намагається керувати хаосом, спрямовуючи його проти західної архітектури безпеки. Проте суб'єктність України завадила цій грі. Ми запропонували регіону – від Ер-Ріяда до Аммана – спільну рамку безпеки, де українські рішення стають щитом проти іранської агресії та російського шпигунства. Це найбільш конкретний результат «дронової дипломатії» за весь час. Це перехід від декларацій про наміри до підписаної бази для технологічного домінування. Україна сама стає щитом, який захищає світову енергетичну інфраструктуру.

Ігор Семиволос

Ігор Семиволос (Igor Semyvolos) – виконавчий директор Центру близькосхідних досліджень (Київ).